

**Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районның
Кадер авыл жирлеге Советы**

КАРАРЫ

31.10.2022 ел

№ 77

**Татарстан Республикасы Зэй муниципаль
районның Кадер авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турында нигезләмә
хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законнар нигезендә, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районның «Кадер авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районның Кадер авыл жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Зэй муниципаль районның Кадер авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәне күшымта нигезендә расларга.
2. Каарны Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталында (<https://pravo.tatarstan.ru>), авыл жирлеге территорииясендәге махсус мәгълүмат стендларында һәм Зэй муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырырга.
3. Каар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
4. Әлеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Совет рәисе

Л.Н. Барсукова

Татарстан Республикасы Зэй
муниципаль районы Кадер
авыл жирлегенең 2022 елның 31 нче
бетябрендагы 77 номерлы каарына
кушымта

Татарстан Республикасы

Зэй муниципаль районанының Кадер авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмә (алга таба - нигезләмә) контроль органы эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыруда юридик затлар, хосусый эшмәкәрләр, гражданнар тарафыннан закон бозган өчен административ һәм башка жаваплылык каралган (алга таба - муниципаль контроль) Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районаны Кадер авыл жирлеге территорииасен төзекләндерү кагыйдәләре (алга таба - төзекләндерү кагыйдәләре) таләпләре үтәлешен билгели.

1.2. Муниципаль контроль предметы булып юридик затлар, хосусый эшмәкәрләр, гражданнар тарафыннан төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән мәжбүри таләпләрне, шул исәптән инвалидларга социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларыннан файдалану мөмкинлеген тәэмин итү таләпләрен үтәү тора.

1.3. Муниципаль контроль Зэй муниципаль районаны Кадер авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба - контроль органы) тарафыннан башкарыла.

1.4. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру эшчәнлеге белән Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районаны Кадер авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе житәкчелек итә.

1.5. Муниципаль контрольне турыдан-туры гамәлгә ашыручи вазыйфаи затлар исемлеге (алга таба - инспекторлар) контроль органының күрсәтмә акты белән билгеләнә.

1.6. Шул ук контроль объектларына карата профилактик чарагалар үткәргән вазифаи затларның контроль объектларына карата контроль (күзәтчелек) чарасы үткәруе тыела.

1.7. Инспекторларның хокуклары һәм бурыйчлары «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 29 статьясы (алга таба - 248-ФЗ номерлы Федераль закон) белән регламентлана.

1.8. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга бәйле максатларда, контроль орган ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән 248-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очракларда мондый документлар һәм (яисә) белешмәләр булган башка органнардан яисә мондый органнарга буйсынучы оешмалардан документларны һәм (яисә) белешмәләрне түләүсез нигездә ала.

Документларны һәм (яисә) белешмәләрне ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында тапшыру, мәгълүматны ачу, шул исәптән 248-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очракларда мондый документлар һәм (яки) белешмәләр белән танышу Россия Федерациясенен дәүләт һәм башка саклана торган сер турында законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

1.9. Муниципаль контроль объектлары булып тора:

- алар кысаларында төзекләндерү өлкәсендә мәжбүри таләпләр үтәлөргә тиешле контрольдә тотучы затларның эшчәнлеге, гамәлләре (гамәл кылмавы), шул исәптән эшчәнлек, гамәлләрне (гамәл кылмауны) контролльдә тотучы затларга карата;

- биналар, бүлмәләр, корылмалар, линияле объектлар, территорияләр, шул исәптән су, жир һәм урман участоклары, жиһазлар, жайланмалар, эйберләр, материаллар, транспорт чаралары,

контрольдә тотучы затлар ия булган һәм (яисә) алардан файдалана торган һәм аларга төзекләндерү өлкәсендә мәжбүри таләпләр куела (алга таба-җитештерү объектлары) торган башка объектлар.

2. Зыян (зарар) китерү куркынычы категориясе

2.1. Муниципаль контроль профилактик чараларны һәм контроль чараларны сайлап алуны, аларның эчтәлеген (шул исәптән тикшерелә торган мәжбүри таләпләр күләме), интенсивлыгын һәм нәтижәләрен билгели торган зыян китерү (зарар китерү) куркынычлары белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта контроль орган дайми нигездә зыян китерү (зарар китерү) куркынычын бәяләү һәм идарә итү өчен кулланыла торган мәгълүматларга мониторинг (жыю, эшкәртү, анализлау һәм исәпкә алу) үткәрә.

2.2. Муниципаль контрольне башкарғанда зыян китерү (зарар китерү) куркынычлары белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян китерү (зарар китерү) куркынычының түбәндәге категорияләренә (алга таба - куркынычлык категориясенә) кертелергә мөмкин:

- югары куркыныч;
- уртача куркыныч;
- жиңелчә куркыныч;
- түбән куркыныч.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру қысаларында контроль объектларын куркынычлык категориясенә кертү критерийлары әлеге нигезләмәгә 1 нче күшымта белән билгеләнгән.

2.4. Контроль объектын куркынычлык категориясенен берсенә кертү контроль органы тарафыннан ел саен аның характеристикаларын раслаган куркынычлык критерийлары белән туры китерү нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторы үзе мәжбүри таләпләрне бозмый торган контроль объект параметрларына туры килү яки читләшү булып тора, эмма югары дәрәҗәдә ихтималлык белән закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) килү куркынычы булу турында сөйли.

2.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру қысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге әлеге нигезләмәгә 2 нче күшымта белән билгеләнгән.

2.6. Контроль объекты билгеле бер куркынычлык категориясенә кертелмәгән очракта, ул түбән куркыныч категориясенә кертелгән дип санала.

2.7. Контроль объектынң башка куркынычлык категориясе критериена туры килүе турында йә хәвеф критерийларын үзгәртү турында белешмә кергендә муниципаль контроль органы 5 эш көне эчендә күрсәтелгән контроль объектынң куркынычлык категориясен үзгәртү турында карар кабул итә.

3. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) килү куркынычын профилактикалау

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль органы түбәндәге профилактик чаралар төрләрен уздыра:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гому миләштерү;
- 3) алдан кисәтү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

3.1. Мәжбүри таләпләрне үтәү һәм хокук куллану практикасын гому миләштерү мәсьәләләре буенча контрольдә тотучы һәм башка кызыксынган затларга хәбәр итү.

3.1.1. Муниципаль контроль органы тиешле мәгълүматларны интернет-телекоммуникация чөлтәрендәге Зәй муниципаль районның рәсми сайтында (алга таба – рәсми сайт) урнаштыру, массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгару һәм башка формалар куллану юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольлек итүче затларга һәм башка кызыксынган затларга житкерүне гамәлгә ашыра.

Контроль органы 248-ФЗ Федераль законның 46 статьясы 3 өлешендә билгеләнгән белешмәләрне «Интернет» чөлтәрендәге Зәй муниципаль районның рәсми сайтында урнаштыра

həm anы актуаль хəлдə тота.

3.1.2. Муниципаль контрольне оештыруның həm уздыруның хокук куллану практикасын гомуилəштерү ел саен гамəлгə ашырыла.

Хокук куллану практикасын гомуилəштерү нəтижəлəре буенча контроль органы контроль органының хокук куллану практикасын гомуилəштерү нəтижəлəре белəн доклад (алга таба - доклад) эзерлəүне тəэмин итə.

Контроль органы доклад проекты буенча гавами фикер алышуны тəэмин итə.

Доклад контроль органы житəкчесе күрсəтмəсе белəн раслана həm Зəй муниципаль районның рəсми сайтында хокук куллану практикасын гомуилəштерү елында ел саен 30 гыйнвардан да сонга калмычча урнаштырыла.

3.2. Мəжбүри талəплəрне бозуга юл куймау турында кисəty.

3.2.1. Муниципаль контроль органында мəжбүри талəплəрне бозуларга эзерлəну яисə мəжбүри талəплəрне бозуның билгелəре турында белешмəлəр булганда həm (яисə) мəжбүри тарафыннан саклана торган кыйммəтлəргə зыян (зыян) китермəгən ýə закон расланган мəгълуматлар булмаган очракта, муниципаль контроль органы контрольлек итүче затка мəжбүри талəплəрне бозарга ярамаганлыгы турында кисəty (алдан кисəty) белдерə həm мəжбүри талəплəрне утəүне тəэмин итү буенча чаралар күрергə тəкъдим итə.

3.2.2. Кисəty Россия Икътисадый үсеш министрлыгының "Контроль (күзəтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик формалары турында" 2021 елның 31 мартандагы 151 номерлы боерыгы белəн расланган форма буенча төзелə.

3.2.3. Контрольдə тотучы зат кисəty алынган кənnən алып 10 (ун) эш кəне эчендə контроль органына кисətүгə карата ризасызлык белдерергə хокуклы.

3.2.4. Ризасызлыкta (возражение) булырга тиеш:

1) ризасызлык жибəрəлə торган контроль органының исеме;

2) юридик затның исеме, шəхси эшкуарның яисə гражданнын фамилиясе, исеме həm атасының исеме (соңғысы - булган очракта), шулай ук элемтə өчен телефон номеры (номерлары), электрон почта адресы (адреслары) həm контрольдə тотучы затка жавап жибəрəлəргə тиешле почта адресы;

3) кисətүneң датасы həm номеры;

4) контрольлек итүче затның igъlan ителгəн кисəty белəн риза булмаган дəлиллəре;

5) контрольлек итүче зат тарафыннан кисəty алу датасы;

6) имза həm data.

3.2.5. Кирəк булган очракта, үз дəлиллəren раслау өчен, контрольлек итүче зат кисətүgə каршы ризасызлыкка тиешле документларны яисə аларның расланган күчермəлəрен терки.

3.2.6. Контроль органы аны алган кənnən алып унбиш эш кəне эчендə кисətүgə карата ризасызлыкны карый.

3.2.7. Ризасызлыкны карау нəтижəлəре буенча контроль органы түбəндəge каарларның берсен кабул итə:

1) белдерelgən кисətүne гамəldən чыгару формасында ризасызлыкны канəгатьлəndərə;

2) сəbəpləren күрсəтеп, ризасызлыкны канəгатьлəndərүdən баш тарта.

3.2.8. Контроль органы ризасызлыкны карау нəтижələре буенча контрольлек итүче затка биш эш кənennən də сонга калмычча хəbər итə.

3.2.9. Ризасызлыкны шул ук нигезлəр буенча кабат жибərү rəxət итəlmi.

3.2.10. Контроль органы мəжбүри талəплərне бозуга юл куймау турында igъlan ителгən кисətülərне исəpkə ала həm башка профилактик чаралар həm контроль чаралар үtkərү өчен тиешле мəгълуматларны куллана.

3.3. Консультация бирү

3.3.1. Контрольдə тотучы затларга həm аларның vəkillərenə консультация бирү муниципаль контрольне оештыру həm гамəlгə ашыру белən bəylə məsələlər буенча башкарыла:

1) контроль чараларны үtkərү tərtibə;

2) тикшерү чараларын үtkərүne ешлыгы;

3) тикшерү чаралары йомгаклары буенча каарлар кабул итү tərtibə;

4) контроль органы каарларына шикаять бирү тәртибе.

3.3.2. Инспекторлар контролльдә тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләр бирәләр:

1) телефон буенча телдән аңлатмалар, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итүдә яки профилакти чара, контроль чара барышында;

2) контролльдә тотучы затларның һәм аларның вәкилләренең бер типтагы мөрәжәгатьләре (10нан артык бер типтагы мөрәжәгатьләр) буенча контроль органының вәкаләтле вазыйфай заты тарафыннан имзаланган язмача аңлатманы рәсми сайтта урнаштыру юлы белән.

3.3.3. Һәр мөрәжәгать итүчегә шәхси кабул итүдә инспекторлар тарафыннан 10 минуттан да артык консультация бирелә алмый.

Телефон аша сәйләшу вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.3.4. Контроль органы контролльек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язмача мәгълүмат бирми.

3.3.5. Контрольдә тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә язмача консультация бирү түбәндәгә мәсьәләләр буенча башкарыла:

1) контроль органы каарларына шикаять бирү тәртибе;

3.3.6. Контрольлек итүче зат «Россия Федерациясе гражданнарының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән срокларда язмача җавап бирү турында запрос жибәрергә хокуклы.

3.3.7. Тикшерү органы үткәрелгән консультацияләрне исәпкә ала.

3.4. Профилактик визит

3.4.1. Профилактик визитны инспектор контролльдә тотучы затның эшчәнлеген башкару урыны буенча яисә видео-конференц-элемтә куллану юлы белән профилактик әңгәмә рәвешендә уздыра.

Профилактик визитның озынлығы бер көн эчендә ике сәгаттән артып китми.

3.4.2. Инспектор түбәндәгеләргә карата мәжбүри профилактик визит уздыра:

1) төзекләндерү өлкәсендәге эшчәнlekne гамәлгә ашыруга керешүче контролльдә тотучы затларга, мондый эшчәнlek башланган вакыттан алып бер елдан да сонга калмычча (эшчәнlek башлану турында белешмәләр булганда);

2) авыр куркынычлык категориясенә кертелгән контроль объектларына, контроль объектын күрсәтелгән категориягә керту турында каар кабул ителгән көннән алып бер елдан да сонга калмычча.

3.4.3. Контроль орган контролльдә тотыла торган затка мәжбүри профилактик визитны уздыру турында, аны үткәрү датасына кадәр биш эш көннән дә сонга калмычча, хәбәр жибәрә.

Контрольдә тотучы зат, аны үткәрү датасына кадәр өч эш көннән дә сонга калмычча, мәжбүри профилактик визит үткәрүдән баш тартырга хокуклы.

3.4.4. Профилактика визиты йомгаклары буенча инспектор профилактик визит үткәрү турында әлеге нигезләмәгә 3 нче күшүмтә нигезендә формада акт төзи.

3.4.5. Контроль органы үткәрелгән профилактик визитларның исәбен алып бара.

4. Контроль чарагарны һәм контроль гамәлләрне гамәлгә ашыру

4.1. Контроль чарагар. Гомуми сораулар

4.1.1. Муниципаль контроль оештыру органы тарафыннан түбәндәгә планлаштырылган һәм планнан тыш контроль чарагарны үткәрүне оештыру юлы белән гамәлгә ашырыла:

инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү, күчмә тикшерү - контролльдә тотыла торган затлар белән хезмәттәшлек иткәндә;

мәжбүри таләпләрне үтәүне күзәтү, күчмә тикшерү - контролльдә тотыла торган затлар белән үзара хезмәттәшлексез.

4.1.2. Контрольдә тотучы затлар белән үзара хезмәттәшлек нигезендә муниципаль контролльне гамәлгә ашырганда контроль чарагар булып түбәндәгеләр тора:

инспектор һәм аның вәкиле арасында очрашулар, телефоннан һәм башка сойләшүләр (турыдан-туры хезмәттәшлек);

документларны, башка материалларны сорату;

контрольдә тотучы затның эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында инспекторның булуы

(гомуми файдаланудагы житештерү объектларында инспектор булу очрактарыннан тыш).

4.1.3. Контроль чаалар контроль органы тарафыннан контролъдә тотучы зат белән үзара хезмәттәшлектә түбәндәге нигезләрдә үткәрелә:

1) контроль органында закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зарар китерү) яки зыян китерү куркынычы булу турында мәгълүматлар булу яисә тикшерү объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен яки объектның мондый параметрлардан тайпилуын ачыклау;

2) контроль чаалар үткәрү планына кертелгән тикшерү чааларын үткәрү вакыты житү;

3) Россия Федерациясе Президентының йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен конкрет контролълек итүче затларга карата контроль (кузәтчелек) чаалар үткәрү турында йөкләмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча законнарын үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында тикшерү чарасы үткәрү турында прокурор таләбе;

5) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында тикшерү органының каарын үтәү срокы чыгу.

Үзара хезмәттәшлексез контроль чаалар инспекторлар тарафыннан контроль органның вәкаләтле вазыйфаи затлары биремнәре нигезендә, контроль органның эш планнарындагы биремнәрне дә кертеп, шул исәптән 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда уздырыла.

4.1.4. Контроль затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелгәннәрдән кала, планлы һәм планнан тыш контроль чаалар инспектор һәм контроль чараны үткәрүгә жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге контроль гамәлләрне башкару юлы белән уздырыла:

карау;

сораштыру;

язмача анлатмалар алу;

документларны таләп итеп алу;

экспертиза.

4.1.5. Контрольдә тотучы зат белән үзара бәйләнештә торуны күздә тоткан тикшерү чарасы, шулай ук документар тикшерү уздыру өчен, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 64 статьясының 1 өлешендә кааралган белешмәләр күрсәтелгән контроль органның вәкаләтле вәкиле имзалаған тикшерү органы каары кабул ителә.

Күчмә тикшерүнен мәжбүри таләпләрен үтәүне күзәтү барышында үткәрелгән очракта контроль чараны уздыру турында әлеге пунктта кааралган каар кабул иту таләп ителми.

Контроль (кузәтчелек) чааларын үткәрү турындағы каарларның формалары Россия Икътисадый үсеш министрлыгының «Контроль (кузәтчелек) органы тарафыннан файдаланыла торган документларның типлаштырылган формалары турында» 2021 елның 31 мартаиндагы 151 номерлы боерыгы белән расланган.

4.1.6. Контроль чаалар контроль чараны уздыру турында контроль органы каарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, контроль органы контроль чаалар үткәрүгә тиешле тәртиптә аттестация үткән эксперталарны, эксперт оешмаларын һәм контроль чаалар үткәрүгә жәлеп ителүчеләр реестрына кертелгән эксперталар, эксперт оешмаларын жәлеп итә.

4.1.7. Контрольдә тотучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чара тәмамлангач, инспектор «Контроль (кузәтчелек) органы тарафыннан файдаланыла торган документларның типлаштырылган формалары турында» 2021 елның 31 мартаиндагы 151 номерлы Россия Икътисадый үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган форма буенча контроль чара актын (алга таба шулай ук - акт) төзи.

Мондый чараны үткәрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланды очракта, актта нинди мәжбүри таләпнен бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге белән билгеләнүе күрсәтелә.

Контрольдә тотучы зат белән үзара бәйләнешне күздә тоткан тикшерү чарасы

тәмамланганчы ачыкланган хокук бозу очраклары бетерелгән очракта, актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәжбүри таләпләрне бозунын дәлиле булган документлар, башка материаллар актка беркетелә.

Тикшеру чарапарын үткәргендә тутырылган тикшеру кәгазыләре шулай ук актка теркәлергә тиеш.

4.1.9. Эгәр актны рәсмиләштерүнен Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башка тәртибе билгеләнмәгән булса, актны рәсмиләштерү контроль чараны уздыру урыны буенча башкарыла.

4.1.10. Дәүләт, коммерция, хезмәт, башка серне тәшкил иткән мәгълүматны үз эченә алған контроль чара нәтиҗәләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль (кузәтчелек) чарасы актында бәян ителгән фактлар һәм нәтиҗәләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат әлеге нигезләмәнен 5 бүлегендә каралган тәртиптә актка шикаять бирергә хокуклы.

4.2. Контроль чарапар нәтиҗәләре буенча тикшеру органы тарафыннан күрелә торган чарапар

4.2.1. Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозуларны тикшеру чарасын үткәргендә хокук бозулар ачыкланган очракта контроль органы бурычлы:

1) контрольдә тотучы затка контроль чара актын рәсмиләштергәннән соң ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында (алга таба – күрсәтмә), аларны бетерүнен тиешле срокларын күрсәтеп, әмма алты айдан да артык түгел (документтар тикшерү уздырганда күрсәтмә контрольдә тотучы затка документлар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә сонга калмыйча жибәрелә) һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә, шулай ук контроль формасы турында федераль законда каралган башка чарапарга зыян (зарар) килүне булдырмау чарапарын үткәру турында кисәту бирергә;

2) кичекмәстән законнар белән саклана торган кыйммәтләргә зыян килүне (зарар килүне) булдырмау яки зыян (зарар) килүне туктату буенча биналарны, корылмаларны, төзелмәләрне, жиһазларны, транспорт чарапарын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (файдалануны) тыю турында таләп белән судка мәрәжәгать итүгә кадәр, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) килү куркынычы барлыгы, аны булдырмый калу ысуллары турында гражданнарга, оешмаларга теләсә нинди мөмкин булган ысуул белән мәгълүмат житкерергә, тикшеру үткәргендә гражданның эшчәнлеге, контроль объектына ия булган һәм (яки) файдаланучы оешманың, алар файдалана торган биналар, корылмалар, бүлмәләр жиһазлар, транспорт чарапары һәм башка шундый объектлар, алар тарафыннан житештерелә һәм сатыла торган товарлар, башкарыла торган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә турыдан-туры зыян китерә (зарар китерә), яисә шундый зыян (зарар) китерелгән дип билгеләнгәндә Россия Федерациясе законнарында каралган чарапарны күрергә;

3) контроль (кузәтчелек) чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чарапар күрергә;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерүне тикшереп торырга, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтергә, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китереп чыгарырга мөмкин булган зыянны булдырмаска, күрсәтмәне билгеләнгән вакытта үтәмәгендә аны үтәүне тәэмин итү буенча чарапар күрергә; мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турында таләп белән судка мәрәжәгать итәргә;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) килү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чарапар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турында мәсьәләне каарарга.

4.2.2. Күрсәтмә (предписание) әлеге нигезләмәгә 4 нче күшымта нигезендә форма буенча рәсмиләштерелә.

4.2.3. Контрольдә тотучы зат күрсәтмәне үтәу срокы чыкканчы, мәжбүри таләпләрне бозуны бетерүне раслый торган документлар һәм белешмәләрне теркәп, күрсәтмәнен үтәлеше турында контроль органына хәбәр итә.

4.2.4. Контрольдә тотучы зат тарафыннан әлеге нигезләмәнен 4.2.1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән каарны үтәүнен срокы чыкканда, контрольдә тотучы зат тарафыннан билгеләнгән каар белән күрсәтелгән документлар һәм белешмәләрнен срокы чыкканчы тапшырылганда, яисә мәжбүри таләпләрне үтәүне күзәтү кысаларында мәгълүмат (куркынычсызлык мониторингы) алынган очракта, контроль (кузәтчелек) органы каарнын үтәлешен тапшырылган документлар һәм алынган мәгълүмат нигезендә бәяли.

4.2.5. Контрольдә тотучы зат күрсәтмәне үтәгән очракта контроль органы контрольдә тотучы затка күрсәтмәнен үтәлеше турында хәбәрнамә жибәрә.

4.2.6. Әгәр күрсәтелгән документлар һәм белешмәләр контрольдә тотучы зат тарафыннан тапшырылмаган булса яисә алар нигезендә яки мәжбүри таләпләрне үтәүне күзәтү кысаларында алынган мәгълүмат нигезендә (куркынычсызлык мониторингы) каарның үтәлеше турында нәтиҗә ясал булмаса, контроль органы әлеге каарнын үтәлешен инспекция визиты, рейд тикшерүе яисә документтар тикшерү уздыру юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча кабул ителгән каарнын үтәлешен бәяләү уздырылган очракта, урынга барып тикшерү уздыру рөхсәт ителә.

4.2.7. Әлеге нигезләмәнен 4.2.6 пунктында каалган контроль чараны уздыру йомгаклары буенча контроль органы каарның үтәлмәве яисә тиешенчә үтәлмәве ачыкланган очракта, ул, үтәүнен яңа срокларын күрсәтеп, контрольдә тотучы затка әлеге нигезләмәнен 4.2.1 пунктының 1 пунктчасында каалган каарны яңадан бирә.

Күрсәтмә билгеләнгән срокларда үтәлмәгендә, контроль органы, әгәр мондый чара законнарда каалган булса, күрсәтмәне мәжбүри башкару таләбе белән судка мөрәҗәгать итеп, аның үтәлешен тәэмин итү чараларын күрә.

4.3. Планлы контроль чаралар

4.3.1. Планлы контроль чаралар контроль органы төзи торган һәм прокуратура органнары белән килештерелегә тиешле чираттагы календарь елга планлы контроль чараларын уздыру планы (алга таба - еллык чаралар планы) нигезендә уздырыла.

4.3.2. Билгеле курсынычлык категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын уздыруның төрләре, вакыт аралыгы зыян килү (зарар килү) курсынычларына туры китерап билгеләнә.

4.3.3. Контроль органы планлаштырылган контроль чараларын түбәндәгө төрләрен үткәрә ала:

- инспекция визиты;
- рейд тикшерүе;
- документтар тикшерү;
- күчмә тикшерү.

4.3.4. Югары курсынычлык категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын уздыру вакыты - 3 елга бер тапкыр.

Уртача һәм жиңелчә курсынычлык категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын уздыру вакыты - 4 елга бер тапкыр.

Түбән курсынычлык категориясенә кертелгән контроль объектка карата планлы тикшерү чаралары үткәрелми.

4.4. Планнан тыш контроль чаралары

4.4.1. Планнан тыш контроль чаралар документтар һәм күчмә тикшерүләр, инспекция визиты, рейд тикшерүе, мәжбүри таләпләрнен үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү рәвешенде үткәрелә.

4.4.2. Планнан тыш тикшерү чарасын үткәрү турында каар мәжбүри таләпләрне бозу курсынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.4.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара хезмәттәшлексез планнан тыш контроль чаралардан тыш, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенен 1, 3 - 5 пунктларында каалган нигезләр буенча уздырыла.

4.4.4. Планнан тыш контроль чара прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булган очракта, күрсәтелгән чара мондый килештерүдән соң уздырыла.

4.5. Документар тикшерү

4.5.1. Документар тикшерү дигәндә контроль органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган һәм аның предметы булып, аларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган контролльдә тотучы затлар документларындағы белешмәләр, шулай ук аларның эшчәнлеген башкарганда кулланыла торган һәм контроль (кузәтчелек) органының мәжбүри таләпләрен һәм каарларын үтәүгә бәйле документлар тора торган контроль чара анлашыла.

4.5.2. Контроль орган карамагында булган документлардагы мәгълүматларның дөреслеге шик тудырганда яисә бу мәгълүматлар контролльдә тотучы затның мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләргә мөмкинлек бирмәгәндә, контроль органы контролльдә тотучы зат адресына документар тикшерү барышында карау өчен кирәkle бүтән документларны тапшыру таләбен жибәрә.

Әлеге таләпне алганинан соң ун эш көне эчендә контролльлек итүче зат таләпләрдә күрсәтелгән документларны контролль органына жибәрергә тиеш.

4.5.3. Документар тикшерүне үткәрү срокы ун эш көненнән артып китә алмый.

Күрсәтелгән срокка түбәндә китерелгән мизгелдән башлап чор кертелми:

1) контроль органы тарафыннан контроллек итүче затка таләптә күрсәтелгән документларны контролль органга бирү моментына кадәр документар тикшерү барышында карау өчен кирәkle документларны тапшыру таләпләре жибәрү вакыты;

2) контролльдә тотучы затка контроль орган мәгълүматы жибәрелгәннән соңы чор:

контрольлек итүче зат тапшырган документларда хаталарны һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында;

тапшырылган документлардагы белешмәләрнен, контроль органында булган документлардагы һәм (яисә) муниципаль контролльне гамәлгә ашырганда алынган белешмәләрнен туры килмәве турында һәм күрсәтелгән анлатмаларны тикшерү органына тапшырганчы кирәkle анлатмаларны язма формада тапшыру таләпләре турында.

4.5.4. Документар тикшерү барышында башкарыла торган контролль гамәлләр исемлеге:

- 1) язмача анлатмалар алу;
- 2) документларны таләп итү;
- 3) экспертиза.

4.5.5. Инспектор тарафыннан контролльдә тотучы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан язмача анлатмалар соралырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы ике эш көненнән дә соңға калмычча ирекле формада язмача анлатмалар бирә.

Язмача анлатмалар ирекле формада язмача документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфаи затлар яки оешма хезмәткәрләре, контролльдә торучы граждан, аларның вәкилләре, шаһитлары сүзләреннән язма анлатмалар төзөргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар анлатмалар белән танышалар, кирәk булганда текстны тұлышандыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дөрес язып алуы турында тамга ясылар һәм, аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

Инспектор оешманың вазифаи затлары яки хезмәткәрләре, контролльлек итүче затлар, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән язмача анлатмалар төзөргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар анлатмалар белән танышалар, кирәk булганда, текстны тұлышандыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дөрес язып алуы турында тамга ясылар һәм, аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

4.5.6. Контроль чараны үткәрү барышында инспектор контролльдә тотучы затка мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү өчен кирәkle һәм (яки) мөһим булган документларны һәм (яки) аларның күчермәләрен, шул исәптән фотография, аудио һәм видеоязма материалларны, мәгълүмат базаларын, мәгълүмат банкларын, мәгълүмат йөртүчеләрне бирү таләбен куярга хокуклы.

Әлеге таләп алынган көннән алып 10 эш көне эчендә контролльдә тотучы зат тиешле документларны контролль органына жибәрә яисә кичекмәстән, язмача рәвештә, сәбәпләрен һәм вакытын күрсәтеп, документларны билгеләнгән срокта бирүнен мөмкин булмавы, таләп ителгән

документларны нинди сротка бирү мөмкин булуы турында үтенечнамә белән инспекторга хәбәр итә.

Документар тикшерүне үткәру сротына тикшерү чараларын тормышка ашыру өчен кирәклे мәгълүматны карау һәм эзләү хокуклары белән фотография, аудио һәм видеоязма материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә керү аларга логин һәм пароль рәвешендә бирелә.

4.5.7. Экспертиза контроль органы күшүү буенча эксперт яки эксперт оешмасы тарафыннан башкарыла.

Экспертиза контролльдә тотучы затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек алып барган) урыны буенча да, шулай ук эксперт яисә эксперт оешмасы эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча да гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Экспертизаны гамәлгә ашыру вакыты экспертиза төренә бәйле һәм һәр конкрет очракта контроль органы һәм эксперт яки эксперт оешмасы арасындагы килешүү буенча индивидуаль билгеләнә.

Экспертиза нәтижәләре контроль орган раслаган форма буенча эксперт бәяләмәсе белән рәсмиләштерелә.

4.5.8. Документар тикшерү актын рәсмиләштерү контроль органы урнашкан урын буенча документар тикшерү үткәру тәмамланган көнне башкарыла. Документар тикшерү акты формасы Россия Икътисади үсеш министрлыгының 2021 елның 31 мартандагы 151 номерлы боерыгы белән расланган.

4.5.9. Акт 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә сонга калмычка контроль органы тарафыннан контролльлек итүче затка жибәрелә.

4.5.10. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килештермичә уздырыла.

4.6. Күчмә тикшерү

4.6.1. Күчмә тикшерү дигэндә житештерү объектлары булган һәм (яисә) алардан файдаланучы конкрет контролльдә тотучы зат белән хезмәттәшлек итү юлы белән шундый затның мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләү, шулай ук контроль (күзәтчелек) органы каарларының үтәлешен бәяләү максатларында үткәрелә торган комплекслы контроль (күзәтү) чара аңлашыла.

4.6.2. Күчмә тикшерү контролльдә тотучы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) урнашкан (эшчәнлеген гамәлгә ашыру) урыны буенча уздырыла.

Күчмә тикшерү дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио- яки видеоэлемтә аша үткәрелегә мөмкин.

4.6.3. Күчмә тикшерү түбәндәгеләр мөмкин булмаган очракта уздырыла:

1) контроль органы карамагындагы яисә ул соратып алган документларда һәм контролльдә тотучы затның аңлатмаларында булган белешмәләрнен тулылыгын һәм дөреслеген тикшерергә мөмкин булмагандан;

2) контролльдә тотучы затның эшчәнлеген, гамәлләрен (гамәл кылмавы) һәм һәм (яисә) аның карамагындагы һәм (яисә) файдаланыла торган контроль объектларының мәжбүри таләпләргә туры килүен әлеге нигезләмәнен 4.6.2 пунктындагы беренче абзацында күрсәтелгән урынга бармычка бәяләргә һәм контроль чараларының башка төре кысаларында каралган кирәклे контроль гамәлләрне кылу мөмкин булмаганда.

4.6.4. Планнан тыш күчмә тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелегә мөмкин, 57 статьяның 1 өлеше 3 - 5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясы 12 өлеше нигезендә уздыру очракларыннан тыш.

4.6.5. Контроль органы контролльлек итүче затка күчмә тикшерү уздыру турында ул башланганчы егерме дүрт сәгатьтән дә сонга калмычка, күчмә тикшерү уздыру турындагы каарларың күчермәсен жибәрү юлы белән хәбәр итә.

4.6.6. Инспектор күчмә тикшерүне үткәргәндә контролльлек итүче затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклыгы, күчмә тикшерү уздыру турындагы каарларың күчермәсен күрсәтә, шулай ук

контроль чарапарның бердем реестрындағы исәп номерын хәбәр итә.

4.6.7. Күчмә тикшерүне үткәру вакыты ун эш көненнән дә артмый.

Күчмә тикшерү барышында кече эшкуарлыкның бер субъектына карата үзара хезмәттәшлекнең ғомуми срокы кече предприятие өчен илле сәгатьтән һәм микропредприятие өчен унбиш сәгатьтән артық була алмый.

4.6.8. Күчмә тикшерү барышында мөмкин булган контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) карау;
- 2) сораштыру;
- 3) язмача аңлатмалар алу;
- 4) документларны таләп итү;
- 5) экспертиза.

4.6.9. Сораштыру дигәндә, контрольдә тотучы зат тарафыннан мәжбүри таләпләренән үтәлешен бәяләүне уздыру өчен әһәмияткә ия булган телдән мәгълүматны контролльдә тотучы заттан яисә аның вәкиленнән һәм шундай мәгълүмат булган башка затлардан алу буенча контроль эш аңлашила.

Сораштыру нәтижәләре бәян ителгән мәгълүматларның дөреслеген раслаучы сораштырылуы зат тарафыннан имзалаңа торған сорашып белешү беркетмәсендә, шулай ук алынған белешмәләр контролль чара өчен әһәмияткә ия булган очракта, контролль чара актында теркәлә.

4.6.10. Тикшерүне, сораштыруны гамәлгә ашырганда мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланған очракта инспектор мәжбүри таләпләрне бозу дәлилләрен теркәү өчен фотография, аудио һәм видеоязмалардан, дәлилләрне теркәүнен башка ысууларыннан файдаланырга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозуның ачыкланған һәрберсенен кимендә ике сурәте белән ярдәмендә башкарыла.

Фотога төшерү һәм видеога яздыру мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен теркәү өчен дәүләт серен яклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4.6.11. Таләп ителә торған документларны, язмача аңлатмаларны контролльдә тотучы зат тарафыннан тапшыру, экспертиза үткәру әлеге нигезләмәнен 4.5.5, 4.5.6 һәм 4.5.7 пунктларына туры китерап башкарыла.

4.6.12. Күчмә тикшерү тәмамланғаннан соң, инспектор Россия Икътисади үсеш министрлығының 2021 елның 31 мартаңдагы 151 номерлы боерыгы белән билгеләнгән форма буенча күчмә тикшерү актын төзи.

Фотога төшерү, аудио һәм видеоязмалар ясау турындағы мәгълүмат тикшерү актында чагылдырыла.

Дистанцион багланыш чарапарыннан, шул исәптән аудио- яки видеоэлемтәдән файдаланып, урынга чыгып тикшерү үткәрелгән очракта, нигезләмәнен икенче пункты абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

4.6.13. Күчмә тикшерү уздыру урнашу урыны буенча контролльдә тотучы зат булмау, яисә контролльдә тотучы зат тарафыннан эшчәнлек чынлыкта үтәлмәү белән бәйле рәвештә яки күчмә тикшерүне үткәру яки тәмамлау мөмкин булмауга китергән контролль затның башка гамәлләре (гамәл кылмавы) белән бәйле рәвештә мөмкин булмаганда инспектор, сәбәпләрен күрсәтеп, күчмә тикшерүне үткәрүнен мөмкин булмавы турында акт төзи һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законда 21 статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә караплан тәртиптә контролль чаралар уздыру мөмкинлеге булмавы турында контролльдә тотыла торған затка хәбәр итә.

Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткәрүнен күрсәтелгән чоры қысаларында урынга чыгып тикшерү тәмамланғанчы теләсә кайсы вакытта контролль гамәлләр қылышыра хокуклы.

4.6.14. Шәхси эшмәкәр, контролльдә тотучы зат булып торучы юридик зат контролль органына тикшерү чарапарын үткәргәндә түбәндәгә очракларда булу мөмкинлеге булмау турында мәгълүмат тапшырырга хокуклы:

- 1) вакытлыча инвалидлык;
- 2) судлар, хокук саклау органдары, хәрби комиссариатлар чакыруы (хәбәрнамәләр, повесткалар) буенча тикшерү уздыру турында карапда күрсәтелгән вакытта килә алмау;

3) Россия Федерациисе Жинаяты-процессуаль кодексы нигезендә аларга карата тикшерү чаралары үткәрелгәндә катнашу мөмкинлеген булдырмың торган чикләү чаралары сайлану;

4) хемзәт командировкасында булу.

Югарыда күрсәтелгән мәгълумат көргәндә, контроль чаралар үткәру тикшерү органы тарафыннан тикшерүне күчерү өчен сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәклे срокка күчерелә.

4.7. Инспекция визиты, рейд тикшерү

4.7.1. Инспекция визиты дигәндә конкрет контроль зат һәм (яки) производство объекты хужасы (кулланучысы) белән үзара бәйләнештә үткәрелә торган контроль (күзәтчелек) чарасы аңлашыла.

4.7.2. Инспекция визиты контрольлек итүче затның (аның филиалларының, аерым структур бүлекчәләренең, вәкиллекләренең) яки контроль объектының урнашу (эшчәнлек алыш бару) урыны буенча үткәрелә.

Инспекция визиты әлеге нигезләмәнен 1.9 пунктында күрсәтелгән контрольдә тотучы затка һәм объектларның милекчеләренә алдан хәбәр итмичә үткәрелә.

Контрольдә тотучы затлар яки аларның вәкилләре инспекторның биналарга, корылмаларга каршылыксız үтеп көрүен тәэммин итәргә тиеш.

Инспекция визитын бер урында үткәру вакыты бер эш көненнән артып китә алмый.

4.7.3. Инспекция визиты барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

а) карау;

б) сораштыру;

в) язмача аңлатмалар алу;

г) мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотучы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) яисә контроль объектының (эшчәнлек алыш бару) урынында булырга тиешле документларны таләп итү.

Инспекция визитын дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио-яки видеоспектрометр аша уздыру рөхсәт ителә.

4.7.4. Планнан тыш инспекция визиты, 57 статьяның 1 өлешендәге 3 - 5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә аны уздыру очракларыннан тыш, прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелергә мөмкин.

4.7.5. Рейд тикшерүе дигәндә берничә контрольдә тотучы зат урнашкан территориядәге житештерү объектларыннан файдалану (эксплуатацияләү) буенча мәжбүри таләпләренең үтәлешен бәяләү максатларында уздырыла торган контроль (күзәтчелек) чарасы аңлашыла.

4.7.6. Рейд тикшерүе әлеге нигезләмәнен 1.9 пунктында күрсәтелгән объектларга хужа булуны, аннан файдалануны яисә идарә итүне гамәлгә ашыруучы теләсә кайсы контрольдә тотучы затларга карата үткәрелә.

Рейд тикшерүе үткәру чорында бер контрольдә тотучы зат белән үзара бәйләнеш вакыты бер эш көненнән артып китә алмый.

4.7.7. Рейд тикшерүе барышында контроль гамәлләр исемлеге:

а) карау;

б) сораштыру;

в) язмача аңлатмалар алу;

г) документларны таләп итү;

д) экспертиза.

4.7.8. Әлеге нигезләмәнен 1.9 пунктында күрсәтелгән объектларга ия булган, алардан файдаланган яисә алар белән идарә иткән контрольдә тотучы затлар рейд тикшерүе барышында инспекторларга рейд тикшерүе уздыру турында каарда күрсәтелгән объектларга, шулай ук барлык биналарга (торак биналардан тыш) тоткарлыксız кереп йөрүне тәэммин итәргә тиешләр.

4.7.9. Рейд тикшерүе нәтиҗәсендә мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, рейд тикшерүе үткәрелгән урында инспектор мәжбүри таләпләрне бозуга юл куйган һәр контрольдә тотучы затка карата контроль чара акты төзи.

4.7.10. Рейд тикшерүе 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясының 1 өлешендәге 3 - 5 пунктлары һәм 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә аны уздыру очракларыннан тыш, бары тик прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелергә мөмкин.

4.7.11. Элеге нигезләмәнен 4.7.3 һәм 4.7.7 пунктларында караплан контроль гамәлләр элеге нигезләмәнен 4.5.5 - 4.5.7, 4.6.9 - 4.6.11 пунктларына туры китереп башкарыла.

4.8. Мәжбүри таләпләрне үтәүне күзәтү (куркынычсызылык мониторингы).

4.8.1. Мәжбүри таләпләрнен (куркынычсызылык мониторинглаунын) үтәлешен күзәткәндә Башкарма комитет житәкчесе контроль органында булган контроль объектлары турында белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган мәгълүматларны, мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контролльдә тотучы затлар тарафыннан бирелә торган, шулай ук дәүләт мәгълүмат системаларында булган мәгълүматларны, "Интернет" чөлтәреннән алынган мәгълүматларны, һәркем файдалана алырлык башка мәгълүматларны, шулай ук фото- һәм кинога төшерү, видеога яздыру функцияләре булган автомат режимда эшләүче хокук бозуларны теркәүнен техник чарапарын кулланып алынган мәгълүматларны жыюны һәм анализлауны үткәрә.

4.8.2. Мәжбүри таләпләрнен (куркынычсызылык мониторингы) үтәлешен күзәтү барышында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян килү (зарар килү) яки зыян китерү куркынычы барлыкка килү очраклары ачыкланса, мәжбүри таләпләрне бозу, яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турындагы белешмәләр булса контроль органы тарафыннан түбәндәге караплар кабул ителең мөмкин:

1) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 60 статьясы нигезендә планнан тыш контроль (кузәтчелек) чара уздыру турында каар;

2) кисәтү игълан итү турында каар;

3) контроль тәре турында Федераль законда, контроль тәре турында Татарстан Республикасы Законында мондый мөмкинлекне курсәткән очракта, ачыклangan бозуларны бетерү турында 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенен 1 пунктында караплан тәртиптә курсәтмә бирү турында каар;

4) контроль тәре турында Федераль законда, контроль тәре турында Татарстан Республикасы Законында мондый мөмкинлек күрсәтелгән очракта, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 3 өлеше нигезендә, контроль тәре турында Федераль законда, контроль тәре турында Татарстан Республикасы Законында беркетелгән каар.

4.9. Күчмә тикшерү

4.9.1. Күчмә тикшерү дигэндә контролльдә тотучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү максатларында уздырыла торган контроль (кузәтчелек) чара анлашыла.

4.9.2. Күчмә тикшерү контролльдә тотучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнен үтәлүен бәяләү максатларында уздырыла.

4.9.3. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиаллары, вәкилләр, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек алып барган) урыны, гражданың эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны, контроль объектының урнашкан урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контролльдә тотучы зат белән үзара хезмәттәшлек итү рөхсәт ителми.

Элеге нигезләмәнен 1.9 пунктында күрсәтелгән һәркем өчен мөмкин булган объектларда (чикләнмәгән даирә затлар керергә мөмкин булган) карау гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4.9.4. Күчмә тикшерү контролльдә тотучы затка мәгълүмат бирмичә уздырыла.

Бер объектта (бер-берсенә турыдан-туры якын урнашкан берничә объектта) күчмә тикшерү үткәрү сробы, әгәр федераль законда контроль рәвеше турында башкасы билгеләнмәгән булса, бер эш көненнән артып китә алмый.

4.9.5. Күчмә тикшерү нәтиҗәләре буенча элеге нигезләмәнен 4.2.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында караплан караплар кабул итәл алмый.

4.9.6. Күчмә тикшерү нәтиҗәләре буенча инспектор 2 нөхчәдә беркетмә төзи, аларның берсе контролльдә тотучы затка тапшырыла, ә икенчесе күчмә тикшерү алып барган инспекторда кала.

5. Контроль органы карапларына, контроль органы вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү

5.1. Контроль органы карапларына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү хокукуна ача карата муниципаль контролльне гамәлгә ашырганда контролльлек итүче затларының хокукларын бозуга китергән караплар кабул итәлгән яисә гамәлләр

(гамәл кылмау) кылышкан контрольлек итүче зат ия.

5.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольдә тотучы затларның хокукларын бозуга китергәннәр контроль органының вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавы), контроль органы каарларына контрольлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнары нигезендә суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

6. Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

6.1. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру өлешендә тикшерү органы эшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм эффектлылыгын бәяләү нәтижәлелек һәм эффектлылык күрсәткечләре системасы нигезендә башкарыла.

Контроль органының эшчәнлек нәтижәлелеге һәм эффектлылык күрсәткечләре системасына керә:

6.1.1. Закон белән сакланган кыйммәтләргә зыянны (зыянны) киметүне чагылдыра торган муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре, алар буенча максатчан (план) күрсәткечләр билгеләнә торган һәм аларның казанышларын контролль орган тәэммин итәргә тиешле эшчәнлекнен тиешле өлкәндә зыян (зара) китерү куркынычын бетерү дәрәҗәсе

6.1.2. Контроль эшчәнлекне мониторинглау, аны анализлау, аны тормышка ашырганда килеп чыга торган проблемаларны ачыклау һәм аларның барлыкка килү сәбәпләрен билгеләү, зыян китерү куркынычын бетерү дәрәҗәсе белән хезмәт, матди һәм финанс ресурслары құләме арасындагы нисбәтне, шулай ук контрольдә тотучы затлар эшчәнлегенә тыкшыну дәрәҗәсен характерлыгы торган контролль төрләренең индикатив күрсәткечләре.

6.2. Төп күрсәткечләр һәм аларның максатчан кыйммәтләре:

- мәжбүри таләпләрне бозу очракларыннан бетерелгән хокук бозулар өлеше - 50%;
- чираттагы календарь елга планлы тикшерү чарапарын үткәрү планының үтәлеше өлеше - 100%;

- контроль чарапар үткәргендә тикшерү органы һәм (яки) аның вазыйфаи затының гамәлләренә (гамәл кылмавына) нигезләнгән шикаятьләр өлеше - 10%;

- контроль чарапарның юкка чыгарылган нәтижәләре өлеше - 10%;

- хокук бозулар ачыкланган, ләкин административ йогынты ясауының тиешле чарапары қүрелмәгән контролль чарапарның өлеше - 5%;

- контроль орган материаллары буенча административ жәза бирү турында чыгарылган суд карапары өлеше - 75%;

- административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 2.7 һәм 2.9 статьялары нигезендә юкка чыгарылган карапарлардан тыш, тикшерү органы тарафыннан чыгарылган гомуми саннан административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча суд тәртибендә юкка чыгарылган карапарлар өлеше - 5%.

6.3. Индикатив күрсәткечләр:

1) хисап чорында үткәрелгән планлы тикшерү чарапары саны;

2) хисап чорында үткәрелгән планнан тыш тикшерү чарапары саны;

3) хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүнә ачыклау яисә контролль объектының мондый параметрлардан тайпилүү нигезендә үткәрелгән планнан тыш контролль чарапары саны;

4) хисап чорында уздырылган үзара бәйләнешле контролль чарапарның гомуми саны;

5) хисап чорында үткәрелгән КНМның һәр тәре буенча үзара бәйләнешле контролль чарапары саны;

6) хисап чорында дистанцион хезмәттәшлек чарапарын кулланып үткәрелгән тикшерү чарапары саны;

7) хисап чорында үткәрелгән мәжбүри профилактик визитлар саны;

8) хисап чорында игълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүләр саны;

9) хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган тикшерү чарапары саны;

10) хисап чорында административ хокук бозулар турында эшләр кузгатылган контролль чарапар саны;

11) хисап чорында тикшерү чарапары нәтижәләре буенча салынган административ

штрафлар суммасы;

12) хисап чорында тикшерү чараларын уздыруны килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны;

13) хисап чорында тикшерү чараларын үткәрүне килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар санынан прокуратура органнары килештерүдән баш тартканнары саны;

14) хисап чоры ахырына исәпкә алынган контроль объектларының гомуми саны;

15) хисап чоры ахырына һәр куркынычлық категориясенә көртөлгән исәпкә алынган контроль объектлары саны;

16) хисап чоры ахырына исәпкә алынган контролльдә тотучы затлар саны;

17) хисап чорында контроль чаралар уздырылган исәпкә алынган контролльдә тотучы затлар саны;

18) хисап чорында контроль орган карау срокын бозған шикаятыләр саны;

19) хисап чорында контролльлек итүче затлар тарафыннан суд тәртибендә жибәрелгән контроль органнарының каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять белдерү турында дәгъва гаризалары саны;

20) хисап чорында контролльлек итүче затлар тарафыннан суд тәртибендә контроль (күзәтчелек) органнары вазыйфаи затларының каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) дәгъва белдерелгән гаризалардан аларны канәтгатьләндерү турында каар кабул ителгәннәре саны;

21) хисап чорында муниципаль контрольне (күзәтчелекне) оештыруга һәм тормышка ашырууга карата таләпләрне тупас бозып үткәрелгән һәм нәтижәләре гамәлдә түгел дип табылган һәм (яки) гамәлдән чыгарылган контроль чаралары саны,

6.4. Контроль орган ел саен төп күрсәткечләргә ирешү турында белешмәләр һәм контроль төренең индикатив күрсәткечләре турында белешмәләрне, шул исәптән төп күрсәткечләргә ирешүгә профилактик чаралар һәм контроль (күзәтчелек) чараларының йогынтысы турында белешмәләрне күрсәтеп, муниципаль контроль турында доклад (алга таба - еллык доклад) әзерли.

Контроль органның еллык доклады, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясындагы 10 өлеше нигезендә, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән таләпләргә жавап бирергә тиеш һәм ел саен 1 февральдән дә сонга калмыйча Интернет чөлтәрендә администрациянен рәсми сайтында урнаштырыла.

ТӨЗЕКЛӘНДЕРУ ӨЛКӘСЕНДӘ
МУНИЦИПАЛЬ КОНТРОЛЬНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ
ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘГӘ I НЧЕ КУШЫМТА

ТӨЗЕКЛӘНДЕРУ ӨЛКӘСЕНДӘ МУНИЦИПАЛЬ КОНТРОЛЬНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ
КЫСАЛАРЫНДА КОНТРОЛЬ ОБЪЕКТЛАРЫН КУРКЫНЫЧЛЫК КАТЕГОРИЯЛӘРЕНӘ
КЕРТҮ КРИТЕРИЙЛАРЫ

1. Югары куркынычлык категориясенә биналарга, төзелешләргә, корылмаларга, жир кишәрлекләренә (янәшәдәгे территорияләргә) якын территориияләр керә.
2. Уртacha куркынычлык категориясенә биналарның, корылмаларның фасадлары, кече архитектур формалары, капиталь булмаган, стационар булмаган корылмалар hәм төзелмәләр, мәгълүмат щитлары, күрсәткечләр, киртәләү җайланмалары керә.
3. Уртacha hәм түбән куркынычлык категориясенә төзекләндеру өлкәсендәгө барлык контроль объектлар да керә.

ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ ӨЛКӘСЕНДӘ
муниципаль контрольне гамәлгә
ашыру турында нигезләмәгә
2 нче күшымта

ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ ӨЛКӘСЕНДӘ МУНИЦИПАЛЬ КОНТРОЛЬНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ
ҚЫСАЛАРЫНДА ТИКШЕРЕЛӘ ТОРГАН МӘЖБҮРИ ТАЛӘПЛӘРНЕ БОЗУ КУРКЫНЫЧЫ
ИНДИКАТОРЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

1. Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының _____ авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен бозу билгеләре ачыклану.

2. Инвалидлар өчен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең мөмкинлеген тәэммин итүгә федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, Россия Федерациясе субъектлары законнары һәм башка норматив хокукий актлары белән билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозу билгеләрен ачыклау.

3. Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, юридик затлардан, ижтимагый берләшмәләрдән, индивидуаль эшкуарлардан, гражданнардан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан мәжбүри таләпләрне бозуларның һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыймәтләргә зыян (заар) килү куркынычының булуын раслый торган гамәлләр (гамәл кылмау) турында белешмәләр керү.

4. Тикшерү нәтиҗәләре буенча бирелгән мәжбүри таләпләрне бозу очракларын бетерү турында күрсәтмәнен билгеләнгән срокта үтәлеше турында мәгълүматның булмавы.

Төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контрольне гамәлгә ашыру
турында нигезләмәгә З нче күшүмтә

Контроль орган акты формасы

Контроль органы бланкы

(контрольдә тотучы затның тулы исеме күрсәтелә)

(контрольлек итүче зат житәкчесенең фамилиясе,
исеме, атасының исеме (булса) күрсәтелә)

(контрольдә тотучы затның урнашу урыны адресы)

_____ номерлы профилактик визит
АКТЫ

(төzelү урыны) " — " 20 __ ел

Профилактик визит

(юридик затның, шәхси эшмәкәрнең исеме, фамилиясе, исеме, атасының исеме
(соңғысы булганда) карата үткәрелде.

ИНН

(юридик зат, шәхси эшмәкәр өчен)

түбәндәге адрес буенча яшәүче:

(гражданың теркәлү һәм яшәү урынының адресы)

түбәндәге адрес буенча урнашкан:

(почта индексы, өлкә, шәһәр, урам, йорт)

Профилактик визит муниципаль контроль турында нигезләмә
кысаларында үткәрелде _____

(контрольлек итүче зат эшчәнлеген башкару урыны буенча йә видео-конференц-
элемтә куллану юлы белән) __ сәг. __ мин. __ сәг.

Профилактик визит үткәргәндә катнашты

(житәкченен фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), башка вазыйфаи зат яки юридик затның вәкаләтле вәкиле, индивидуаль зат эшмәкәр)

Контрольлек итүче затның эшчәнлек төре:

Контроль объектларның төрләре:

("Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 31.07.2020 N 248-ФЗ Федераль законның 16 статьясындагы 1 өлешендә каралған контроль объектлары төрләре күрсәтелә)

Контроль объектларның куркынычлық категориясе:

Профилактик визит түбәндәге вазыйфаи заттар тарафынан үткәрелде:

Профилактик визит барышында түбәндәге мәсьәләләр буенча консультацияләр үткәрелде (консультацияләр үткәрелгән очракта):

Профилактик визит үткәру нәтижәләре:

(контрольдә тотыла торған затка аның эшчәнлегенә карата йә ана карый торған мәжбүри таләпләр турында, аларның куркынычлық категориясен киметүнен

хәвеф критерийларына, нигезләргә һәм тәкъдим ителә торған ысууллары турында, шулай ук контроль объектына карата башкарыла торған контроль

(кузәтчелек) чарапарының эчтәлеге һәм интенсивлығы турында, аны тиешле куркынычлық категориясенә кертүдән чыгып, хәбәр итүне күрсәтү;

профилактик визит нәтижәләре буенча тикшеру объектларының закон тарафынан саклана торған кыйммәтләргә зыян (зарар) яки мондый

зыян (зарар) зыян китеругә турыдан-туры куркыныч янавы ачыкланган очракта,

норматив хоқукий актка карата мәжбүри таләпләрне бозулар күрсәтелә

Бирелгэн документлар һәм материаллар исемлеге: _____

Профилактик визит үткәргән затларның имзалары: _____

Профилактик визитны үткәрү акты белән таныштым, актның
кучермәсен барлық күшымталары белән алдым: _____

(житәкчө, башка вазыйфаи зат яки юридик затның вәкаләтле вәкиле,
шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле фамилиясе, исеме, атасының исеме
(соңғысы - булган очракта)

"—" _____ 20__ ел

_____ (имза)

Төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контрольне гамәлгә ашыру
турында нигезләмәгә 4 нче күшымта

Контроль органы күрсәтмәсе формасы

Контроль органы бланкы

(контрольдә тотучы затның житәкчесе вазыйфасын күрсәтә)

(контрольдә тотучы затның тулы исеме күрсәтелә)

(контрольдә тотучы зат житәкчесенен фамилиясе, исеме,
атасының исеме күрсәтелә)

(контрольдә тотучы затның урнашкан урыны адресы күрсәтелә)

КҮРСӘТМӘ

(контрольдә тотучы затның тулы исеме күрсәтелә)

АЧЫКЛАНГАН МӘЖБҮРИ ТАЛӘПЛӘРНЕ БОЗУЛАРНЫ БЕТЕРҮ ТУРЫНДА
ТҮБӘНДӘГЕ НӘТИЖӘЛӘР БУЕНЧА _____,

Контроль органын төре һәм формасы күрсәтелә)
ҮТКӘРЕЛГӘН _____

Карата _____
(контроль органын тулы исеме күрсәтелә)

" ____ 20 ____ елдан " ____ 20 ____ елга кадәр чорда

ТҮБӘНДӘГЕ НИГЕЗДӘ _____
(контроль чараны уздыру турсында контроль орган актының исеме
һәм реквизитлары күрсәтелә)

Законнарың _____ мәжбүри таләпләрен бозу очраклары ачыкланды:
(мәжбүри таләпләрне билгеләнгән норматив хокукуй актларның структур берәмлекләрен
күрсәтеп, ачыклangan мәжбүри таләпләрне бозулар санап үтелә)
Бәян итепләннәр нигезендә "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге)
һәм муниципаль контроль турсында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы
Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенен 1 пункты нигезендә

(Контроль органын тулы исеме күрсәтелә)
имзалый:

1. Ачыклangan мәжбүри таләпләрне бозуларны " ____ 20 ____ елга кадәр
(кертеп) бетерегә.
2. _____

(контроль органынын тұлы исеме)

мәжбүри таләплөрне бозу очракларын бетерүне раслауучы документлар һәм белешмәләр белән ачыкланган мәжбүри таләплөрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәнен үтәлеши турында
" " 20 елга кадәр (кертеп) хәбәр итәргә.

Әлеге күрсәтмәне билгеләнгән вакытта үтәмәү Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән жаваплылыкка тартылуға кiterә.

(Контроль
чаралар үткәрүгө
каләтле затның вазыйфасы)